

Hukuksal Görüş İsteme Usul ve Esasları

Rektörlüğümüz ile Rektörlüğümüze bağlı birimler, hizmet ve faaliyetlerini gerçekleştirirken, karşılaştıkları meseleler hakkında Hukuk Müşavirliğinden mütalaa isteyebilmektedir. Ancak çoğu zaman çok az bir gayret ve araştırmayla açıklığa kavuşturulabilecek veya sonuçlandırılacak konularda veya hukuki ihtilaf vasfı ön planda olmayıp, tamamen İdarenin insiyatifi ve takdiri ile gerçekleştirilmesi mümkün olan konularda dahi Hukuk Müşavirliğinden görüş istenildiği müşahade edilmektedir. Bu durum iş ve işlemlerin gecikmesine sebep olmakta, ayrıca Hukuk Müşavirliğinin iş yükünün gereksiz artmasına ve lüzumsuz büroaksiye yol açmaktadır.

Ayrıca son zamanlarda talep edilen hukuksal görüşlerin Hukuk Müşavirliğimizin görev alanına girmeyen ve/veya görev alanında olsa dahi hangi konuda görüş istendiği belli olmayan salt 3. kişilerin dilekçelerinin gönderilerek konu hakkında hukuksal görüş talep edildiği, konunun ne olduğunun ise resmi yazıda dahi belirtilmediği, bu suretle 3. kişilerin dilekçeleri hakkında Hukuk Müşavirliğimizin görüş vermeye zorlandığı, Rektörlüğümüze bağlı idari birim yerine 3. Kişiler adına görüş talep edildiği, Müşavirliğimizin ise idari işlemler noktasında Rektörlüğümüz adına her hangi bir hak kaybı yaşanmaması için bu yanlış uygulamaya rağmen görüş verdiği, fakat ilgili birimlerin yanlış uygulamalarını düzeltmek yerine, yanlış uygulamayı daha da artırarak resmi uygulama biçimine dönüştürdüğü, bu durumun ise Müşavirliğimizin hukuksal danışmanlık hizmetine ilişkin yetki ve görevlerini belirleyen 124 sayılı KHK ile 659 sayılı KHK'ye uygun olmadığı anlaşılmıştır.

Bu noktada Hukuk Müşavirliğimizin hukuk danışmanlığı hizmetine ilişkin mevzuatta yer alan düzenlemeler ve hukuksal görüşün niteliği ile ilgili açıklama yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

Yükseköğretim Üst Kuruluşlar ile Yükseköğretim Kurumlarının İdari Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 35. maddesinde Hukuk Müşavirliğinin Üniversitenin tasarruflarının yürürlükteki kanunlara uygun olarak icrasında, idareye yardımcı olunacağı düzenlenmiştir; 659 sayılı Genel Bütçe Kapsamındaki Kamu İdareleri ve Özel Bütçeli İdarelerde Hukuk Hizmetlerinin Yürütülmesine İlişkin Kanun Hükmünde Kararnamenin 4. maddesinde ise Hukuk Birimlerinin hukuk danışmanlığına ilişkin iş ve işlemleri yürütmekle görevli ve sorumlu olduğu, İdare hizmetleriyle ilgili olarak diğer kamu kurum ve kuruluşları tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, idare birimleri tarafından hazırlanan mevzuat taslaklarını, düzenlenecek her türlü sözleşme ve şartname taslaklarını, idare ile üçüncü kişiler arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin işleri ve idare birimlerince sorulacak diğer işleri inceleyip hukuki mütalaaasını bildireceği düzenlenmiştir.

Anılan Kanun Hükmünde Kararname hükümleri incelendiğinde; Hukuk Müşavirliğinin hukuk danışmanlığı hizmetleri kapsamında hukuksal görüş verebileceği, Müşavirliğimiz tarafından sunulan bu hizmetlerin ise Rektörlüğümüz ve Rektörlüğümüze bağlı birimlerin taleplerine istinaden yerine getirileceği ortada olup, 3. kişilerin taleplerine ve/veya dilekçelerine istinaden herhangi bir görüş verilemeyeceği ve işlem yapılamayacağı açıktır.

Hukuksal görüş ise; kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemlerde boşlukların olması, hükümlerin açık ve anlaşılabilir olmaması veya aynı konuda farklı hükümlerin bulunması durumlarında, somut olaya uygulanacak hüküm konusunda ilgili birimler nezdinde oluşan tereddütlerin giderilmesi amacıyla Hukuk Müşavirliğince istişari nitelikte yapılan değerlendirmedir. Bu kapsamda öncelikle Hukuk Müşavirliğimizce hukuksal görüş verilebilmesi için; kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer düzenleyici işlemlerde boşlukların olması, hükümlerin açık ve anlaşılabilir olmaması veya aynı konuda farklı hükümlerin bulunması gerekmekte olup, ayrıca bu durumların bulunması halinde uygulanacak hüküm konusunda da ilgili birimler nezdinde tereddütlerin bulunması gerekmektedir.

Hukuk Müşavirliğimizin daha etkin ve verimli çalışması ve bu yolla daha kaliteli hizmet verilmesinin temini ve gereksiz yazışmaların ortadan kaldırılması maksadıyla Rektörlük ve Rektörlüğe bağlı birimlerin Hukuk Müşavirliğinden görüş istemelerine ilişkin bir takım usul ve esas belirlenmesine ihtiyaç duyulmuştur.

Yukarıda alıntısına yer verilen mevzuat hükümleri gereği Hukuk Müşavirliğinden görüş istenirken aşağıda belirtilen usul ve esaslara uyulmasında zaruret görülmekte olup;

- 1) Hukuksal görüş isteklerinin amacının Üniversitemizin menfaatlerini korumak ve muhtemel anlaşmazlıkları önlemek olduğundan, menfaatler haleldar olmadan önce görüş isteğinde bulunulması,
- 2) Yargı mercilerine (adli ve idari yargı ile icra müdürlükleri) intikal etmiş veya herhangi bir araştırma, inceleme, soruşturma vb. işlemlere konu edilmiş olan hususlarda hukuksal görüş istenilmemesi,
- 3) Daha önce aynı konuda verilmiş görüş, emsal karar ve uygulama var iken ilgili mevzuatında veya içtihatında bir değişiklik olmadan tekrar görüş isteme yoluna gidilmemesi,
- 4) Hukuk Müşavirliğinin bir danışma biri olduğu göz önünde bulundurularak Hukuk Müşavirliğinden istenilecek görüşlerin salt hukuki konulara ilişkin olması, mevzuatta açık hüküm bulunan, ilgili birim yöneticisinin insiyatif ve takdir yetkisine dayanılarak karar verilmesi ve icra edilmesi mümkün olan işlem ve eylemlerde hukuksal görüş istenilmemesi ve bu mahiyetteki konularda görüş istemek suretiyle Hukuk Müşavirliğinin bir karar veya onay mercii haline getirilmemesi,
- 5) Hukuksal görüş istenen konunun teferruatlı bir biçimde açıklanması, tereddüde düşülen konunun ayrıntılı bir şekilde belirtilmesi ve konuyla ilgili tüm bilgi ve belgelerin görüş talebine eklenmesi,
- 6) Hukuki açıdan tereddüde düşülen bir husus bulunmaksızın veya belirtilmeksizin, herhangi bir araştırma ve inceleme yapılmaksızın “... hakkında bilgilerinizi ve gereğini arz/rica ederim.” veya “ilgilinin dilekçesi ekte olup, konu hakkında hukuksal görüş bildirilmesini arz/rica ederim.” vb. şeklinde görüş istenilmemesi,
- 7) Görüş isteyen birimlerin, Hukuk Müşavirliğimizden aldıkları görüş yazılarını istekte bulunan ilgililere olduğu gibi tebliğ etmeyip, hukuksal görüşün sonrasında verecekleri kararları ilgililere tebliğ etmeleri,
- 8) Hukuksal görüşlerin; eğitim-öğretim, bütçe uygulamaları, teftiş, denetim, personel özlük hakları gibi teknik konularından ayırt edilerek, sadece hukuki konulara hasredilerek istenilmesi,
- 9) Hukuk Müşavirliğince verilen görüşlerin, istişari nitelikte olup uygulayıcı birimi bağlayıcı nitelikte olmadığından ve nihai değerlendirme yapma ve karar verme yetkisi ilgili birime ait olduğundan, bu hususun da dikkate alınarak görüş istenilmesi,
- 10) Yönetmelik, yönerge, genelge vb. taslakları ile protokollerin; hukuksal açıdan gerekli değerlendirme yapılabilmesi için, senatoya sunulmadan veya imzalanmadan makul süre öncesinde Müşavirliğe iletilerek görüş istenilmesi gerekmektedir.